

Notat

Til
Rektor

Vår ref.
17/01496-23

Dato
10.05.2017

Høringssvar fra fagforeningene ved NMBU

Høringsinstans:

Forskerforbundet, NTL, Akademikerne og Parat

1. I hvilken grad gir alternativene en god løsning innenfor 0-alternativet, og hvorfor?

Fagforeningene tar ikke stilling til hvilket alternativ som er det beste av de foreslåtte alternativene. Fagforeningene synes det er veldig bra at det er skissert etterlengtede samlokaliseringsløsninger for plantevitenskaps- og landskapsmiljøene, men vi mener at det bør gjøres grundigere analyser av plassering, risiko og økonomi før man legger frem Campusplan som en vedtakssak i universitetsstyret. Vi mener også at det er uheldig dersom dette universitetsstyret binder opp det neste ved å gjøre et omfattende vedtak i junimøtet. Fagforeningene anbefaler at ledelsen får mandat til å jobbe videre med dette innenfor de rammene som universitetsstyret har skissert.

2. Har høringsinstansene andre synspunkter, alternativer eller vurderinger knyttet til campusplanen?

Utdanning og forskning

Utgangspunktet for campusplanen har vært å spare 10 % areal og dette har også vært fokus i arbeidsgruppen som arbeidet med planen i vinter. Fagforeningene

ved NMBU savner en beskrivelse av hvordan Campusplanen kan bidra til å oppfylle NMBUs strategi på viktige områder som forskning, utdanning, innovasjon og arbeidsmiljø. Fagforeningene mener at den forelagte planen ikke klarer å vise hvordan de foreslåtte endringene bidrar til bedre forskning og undervisning, med unntak av samlokalisering av plantevitenskap og landskap.

Det er viktig at Campusplanen ikke bidrar til at vi «sparer oss til fant», men at NMBU klarer å bevare noe fleksibilitet innenfor kontor, undervisnings- og forskningsinfrastruktur fordi dette er et konkurransefortrinn ved rekruttering av kompetansepersoner og prosjekter. Erfaring viser at når NMBU får gjennomslag for større forskningsprosjekter eller SFFer e.l. vil det raskt oppstå behov for mer laboratorier og kontorfasiliteter. Dagens fleksibilitet åpner også opp for gjesteforskere, gjestestudenter og gjestende prosjekter, som gjør at Ås-miljøet framstår som større og faglig sterkere enn bare ved de som er ansatt her. Dette er også en viktig del av det å skape internasjonale nettverk. Planen skisserer i liten grad behovet for forskningslaber og forskningsinfrastruktur samt møteplasser for forskere på tvers av fakultetene.

Føringene i mandatet til arbeidsgruppen som har sett på arealnormer og 0-alternativ har virket begrensende på forslagene til løsninger (ref. ansattrepresentantenes innspill i rapport). Mandatet til gruppa ble heller ikke oppdatert etter omstillingsprosessen i fjor. Det gis for eksempel ikke tilfredsstillende samlokaliseringalternativer for fakultetene BIOVIT og MINA, og dette vil gjøre det vanskeligere å lede disse fakultetene, samt å hente ut de faglige synergiene som er beskrevet i *US-sak 61/2016 Faglig organisering*.

Fagforeningene mener at undervisningsperspektivet er svakt representert i planen. Dette er beklagelig. Stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning, Meld. St. 16 (2016-2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*, fremhever det fysiske læringsmiljøet som avgjørende for kvalitet i utdanning og det stilles tydelige forventninger til sektoren om utarbeidelse av strategiske planer for utvikling og fremtidsretting av campusene. Den foreliggende campusplanen tar opp i seg føringene i stortingsmeldingen, men problematiserer i liten grad kvaliteten i undervisnings- og studieinfrastruktur ved NMBU. Den adresserer heller ikke behovet for endring og utvikling av de fysiske læringsmiljøene for å legge til rette for utvikling av undervisningen. Vi vet fra den årlige evalueringen av studieprogrammene, at det mange steder er mangler og lite hensiktsmessige løsninger når det gjelder lokaler og infrastruktur. Med tanke på NMBUs høye ambisjoner på utdanningsområdet, er det nødvendig med større oppmerksomhet på undervisningskvalitet i det videre arbeidet med å utvikle de fysiske rammene ved universitetet.

Fagforeningene er positive til at det er skissert etterlengtede samlokalisering-løsninger for plantevitenskap- og landskapsmiljøene. Dette gjelder ikke minst undervisningsinfrastruktur for landskapsmiljøene, som har tilhold i utilstrekkelige

midlertidige lokaler på Akropolis. Generelt sett mener fagforeningene at bygg med forelesningsrom og studentfasiliteter må prioriteres til fakultetene. Cirkus er derfor i utgangspunktet et dårlig bygg å planlegge en av disse fagmiljøer inn i. Vi mener at Tårn- og Urbygningen i størst mulig grad må prioriteres til for eksempel Handelshøyskolen og/eller tidligere ILP. I dag legger deler av universitetsadministrasjonen beslag på 1. etasje Tårn- og Urbygningen, og noen av disse arealene bør vurderes overført til ett eller flere fakulteter. Det bør gjøres en grundigere undersøkelse for å få plass til begge miljøene i disse to byggene. En samlokalisering av NIBIO og plantevitenskapsmiljøet i et nybygg vil kunne styrke dette fagmiljøet betydelig. For at dette skal bli en suksess må NMBU sette av både økonomiske og organisatoriske ressurser for å sikre dette. Fagforeningene er positive til en slik samlokalisering, men det er viktig å få med seg de negative konsekvenser dette kan få for BIOVIT-fakultetet. Det vil bli betydelig fysisk avstand mellom husdyrfag- og plantevitenskapsmiljøene. Genetikkmiljøet på IPV (i dag på Cigene) har signalisert de først ønsker å flytte sammen med plantevitenskapsmiljøet når kurantprosjektet er ferdig for innflytning.

Dette bygget har i mange år vært grundig planlagt og spesialtilpasset til veterinærenes undervisning og forskning. Dette bør fortsatt være førsteprioritet i den videre planleggingen av bygget. Fagforeningene tror allikevel det er et potensiale for sambruk av lokaler, spesielt på undervisningsfasiliteter og studentlaboratorier i SLP. Fagforeningene mener at det før flytting vil være vanskelig å vise om det er ledige arealer for andre fagmiljø i dette bygget. Fellesbygget må i tillegg være en realitet før det jobbes videre med dette. Hvilke fagmiljøer fra Campus Ås som eventuelt skal flytte inn i dette bygget kan først bestemmes etter en grundig prosess som viser hvilke forskningslaboratorier og tiliggende kontor plasser som er tilgjengelig for eventuelt andre faggrupper i nybygget. Sambruk av laboratorier kan dessuten være en mer hensiktsmessig løsning enn flytting av faggrupper. Faggruppene vil ofte være koblet opp mot undervisning på sitt fakultet. Det har skapt mye unødvendig usikkerhet i husdyrfagmiljøet ved at dette miljøet er nevnt helt eller delvis flyttet til SLP-bygget, uten at ledelsen har klart å synliggjøre hvilke fagmiljøer dette er og hvor det er plass. Husdyrfagmiljøet har i dag et betydelig samarbeid på tvers internt blant annet på SFI-senteret «Foods of Norway» og på undervisning, og de har derfor et sterkt ønske om å fortsatt være samlokalisert. Dette er også signalet fra KBM. Noen fagpersoner ved KBM er villig til å diskutere innflytting i SLP etter en grundigere prosess.

Fristasjon for bl.a. SiÅs og Vitenparken er ikke nevnt i Campusplanen, heller ikke IT-infrastruktur som er en viktig del av en optimal bruk av NMBUs bygg. IT-avdelingens arealbehov er også langt mer komplisert enn det denne høringen tar høyde for. Servicetorget skal serve hele NMBU, og må være hensiktsmessig plassert i forhold til dette. I planen bør det også være en beskrivelse av NMBUs forhold til omgivelsene slik at det stimulerer til at våre samarbeidspartnere fra

Høringsuttalelser NMBUs Campusplan samlet
industri, offentlig forvaltning etc. finner det formålstjenlig å ha kortere eller lengre opphold/utveksling ved vår Campus.

Åpne kontorlandskap, effektivitet og sykefravær

NMBU bør kartlegge hva man faktisk gjør og hvordan de ansatte jobber, før man så tilrettelegger de fysiske omgivelsene. Dette er ikke beskrevet i Campusplanen. Både forskere og teknisk-administrative jobber med komplekse problemstillinger som krever ro for å konsentrere seg og jobbe effektivt. Arbeidshverdagen består også av mange telefoner og personlige samtaler med andre ansatte eller studenter. Mange jobber med sensitiv informasjon som ikke egner seg i landskap.

Fagforeningene er bekymret for beskrivelse av arbeidsplasser under punkt 3.3. hvor det skisseres ulike typer åpne kontorlandskap. Både deler av veterinærmiljøene og universitetsadministrasjonen er planlagt inn i kontorlandskap. Det kan også bli en realitet for flere miljø ved ombygging ifbm Campusplan. NMBU kan ikke velge bort resultater fra forskning på effekten av åpne kontorlandskap på de ansatte, [se for eksempel en oppsummering fra NTNU](#). Åpne kontorfellesskap gir et klart tap av effektivitet, spesielt for den arbeidsformen som mange ansatte har ved NMBU. Undersøkelser viser at det å arbeide i åpne kontorlandskap reduserer privatliv og jobbfornøydhet, øker mental belastning og kan forverre relasjoner mellom medarbeidere. Oppsummeringen ved NTNU viser blant annet til en undersøkelse ved arbeidsmiljøinstituttet i København hvor de undersøkte arbeidsforholdene 2 300 kontoransatte i 22 kontorbygninger med forskjellige kontortyper. Konklusjonen var at ansatte i kontorlandskap hadde flere problemer med inneklimate, støy og konsentrasjon. Jo større kontorene var, jo større var problemene. Medarbeidere i felleskontorer og i åpne kontorlandskap rapporterte om 36-62 prosent flere sykedager enn personer i enkeltmannskontorer. Bare 15 prosent av norske arbeidstakere mener de blir mer effektive av å jobbe i et åpent kontorlandskap, viser en landsomfattende undersøkelse utført av InFact i 2014. [Lignende erfaringer med åpne landskap har fått flere selskaper til å snu, og gå tilbake til cellekontorer.](#)

Rapporten fra København viser til fem hovedforklaringer på hva som kan forårsake økt sykefravær i åpne kontorlandskap. Dette er økt utsettelse for støy, forskjeller i ventilasjon, økt utsatthet for virus, forskjeller i det psykososiale arbeidsmiljø, samt en følelse av mindre frihet og autonomi for den enkelte. Det er også økt risiko for at flere vil benytte seg av hjemmekontor med en slik løsning. Fagforeningene har fått forståelse for at mange ansatte i åpne kontorlandskap på NMBU i dag, benytter seg av hjemmekontor når de trenger å konsentrere seg (eks. KA-bygget).

For øvrig beskriver Campusplan konseptet kontorlandskap uten å definere om det skal benyttes etter «clean desk-free seating»-prinsippet eller om hver ansatt skal ha fast plass. Det er ikke uvesentlig å skille mellom de to formene ettersom de stiller

Høringsuttalelser NMBUs Campusplan samlet
ulike krav til utforming av fellesarealer og utstyr. Det er nødvendig med en
presisering av dette. **Vedlagt ligger erfaringer med «clean desk-free seating» fra
Malmö Høgskola.**

Fagforeningene mener at det må presiseres i Campusplanen at 80% dekningsgrad
på kontorplasser må være på NMBU nivå. Dette er ikke praktisk gjennomførbart
på enhetsnivå.

Universitetsadministrasjonen er foreslått inn i fire etasjer (1.-3. etasje i KA-
bygningen og 3. etasje Jordfagbygningen). 3. etasje Jordfag og 2. og 3. etasje KA er
helt eller delvis åpne kontorlandskap. Dette syns fagforeningene er en helt
uakseptabel løsning både for Universitetsadministrasjonen og for fakultetene.
Universitetsstyret kan ikke skjære ned på administrasjonen og kreve mer effektiv
administrasjon, og samtidig foreslå administrasjonen inn i landskap i KA- og
Jordfagbygningen. Dette viser liten innsikt i arbeidshverdagen til
universitetsadministrasjonen og effekten av store kontorlandskap. 3. etasje i
Jordfagbygget bør vurderes bygget om til MINA-fakultetets behov. MINA leier
28 kontorer i Jordforskbygget/Sagabygget og har et stort behov for at aktiviteten
skal samles i samme bygg. Faggruppe for vann og faggruppe for geologi har laber i
dette bygget, men kontorer i Jordforskbygget. Dessuten har masterstudenter og
studenter kontorer og lesesaler i dette bygget.

3. Hvilke forutsetninger må være oppfylt for å kunne utvikle campus i tråd med foreslått campusplan?

Ombygging og flytting krever en betydelig involvering av de ansatte både før og
underveis i prosessen. Medbestemmelse er en viktig del av oppussings- og
flyttestrukturer. Dette skal drøftes med de ansatte i alle ledd av prosessen, i tillegg
skal både AMU og verneombud involveres.

Det er viktig at ledelsen og universitetsstyret tar innover seg de signalene de nå får
i denne høringsrunden, og at det skjer reelle endringer på Campusplanen i
etterkant av høringen. Det er også viktig at ledelsen tar innover seg hva forskning
sier om åpne kontorlandskap, og at vi ikke kaster oss på en trend for å tilfredsstille
Kunnskapsdepartementets bestillinger. Ledelsen må vite mer om behov og
arbeidsform hos ansatte før man planlegger lokaler som gir redusert effektivitet og
trivsel. Dette krever betydelig involvering.

Det er lagt frem forslag om at NMBUs aktiviteter i Sagabygget flyttes. Både
Imagingsenteret og serverrommet til IT ligger i dette bygget. En konsekvens og
kostnadsberegning må gjennomføres i forkant av vedtak om utflytning av disse
enhetene fordi begge krever egnede fasilitet, som trolig ikke finnes på NMBU i
dag.

En grundig konsekvensanalyse og god planlegging kan sørge for at flytte- og ombyggingsprosjektene ikke resulterer i dårligere arbeidsmiljø og redusert produksjon. Erfaringsmessig har tidligere ombyggingsprosjekter på NMBU, eksempelvis Jordfagbygget, som har kostet dobbelt så mye og tatt mye 2-3 ganger så lang tid som planlagt, noe som har ført til betydelig frustrasjon hos ansatte og studenter. Det må derfor legges en realistisk tidsplan basert på de økonomiske og personalmessige ressursene som Eiendomsavdelingen faktisk har. Det bør også lages en prioriteringsplan. Hvis det viktigste nå er å få samlokalisert plantevitenskap- og landskapsmiljøet, så må det være det vi gjør først.